

У $\frac{272}{1116}$

Росс. импер. в. Генерал-
Курьер. Канц. Департаменту
Вс. Росс. импер. правител.
257. Казимирова

№ 257. А

РѢЧЬ

ЦАРЯ И ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ ПАНА ВАСИЛЬЕВИЧА

КЪ

ПАНАМЪ РАДАМЪ

КОРОЛЕВСТВА ПОЛЬСКАГО И ВЕЛИКАГО КНЯЖЕСТВА ЛИТОВСКАГО

ЧЕРЕЗЪ

ИХЪ ПОСЛА ПЕРЕДАННАЯ.

Słowa Wielkiego Xięcia Moskiewskiego do Panów Rząd Korony Polskiej i W. X. Litewskiego przez posła ich wskazane :

«Fedor Zienkowicz Wieropay! Przyszedłeś do mnie od Panów swoich Polskich i przyniosłeś mi list od nich, który jam kazał przed sobą przeczytać. Piszą do mnie Panowie Polscy i Litewscy, iż, z woli Bożej, brata mego Zygmunta Augusta w żywocie nie stało. Słyszałem ja o tem maluczko, alem temu nie wierzył, bowiem nas Panów Chrześcijańskich często morzą, a my do woli Bożej żyjemy. Teraz, słysząc o śmierci brata mego, wierzę i żałuję; a tego więcej żałuję, iż on po sobie nie zostawił ani brata, ani syna, który by się starał o duszę i o ciało iego podług dostojęstwa Królewskiego. Zostawił po sobie dwie siostrze, jedna za mężem, wszak o tej wiecie, jaki jej żywot, druga dziewica, ktorej nie zostawił opiekuna, a o tę sam Bóg będzie się starał. A wasi PP. Polscy i Litewscy zostali teraz bez głowy. A chociaż w Koronie Polskiej i W. X. Litewskim jest głów siła, ale jednej gło-

Рѣчи Великаго Князя Московскаго къ Панамъ Радамъ Королевства Польскаго и Вел. Кн. Литовскаго, переданныя черезъ ихъ посла:

«Федоръ Зенковичъ Воропай! Пришелъ ты ко мнѣ отъ Польскихъ своихъ Пановъ и принесъ мнѣ писмо отъ нихъ, которое приказалъ я прочесть передъ собою. Пишутъ мнѣ Польскіе и Литовскіе Паны, что, волею Божіею, брата моего, Жигимонта Августа, въ живыхъ не стало. Слышалъ я о томъ маленько, да не вѣрилъ, потому что насъ, Христіанскихъ Государей, часто морятъ, а мы, по волѣ Божіей, живемъ. Теперь, слыша о смерти брата моего, вѣрю и сожалью; а еще болѣе сожалью, что не оставилъ онъ по себѣ ни брата, ни сына, который бы позаботился о душѣ и тѣлѣ его по достоинству Королевскому. Оставилъ онъ по себѣ двухъ сестеръ, одну замужемъ,—сами знаете, какое ей житіе,—а другую дѣвицу, которой не оставилъ опекуна, и о ней самъ Богъ будетъ промышлять. А ваши Польскіе и Ли-

2007059063

wy, do którój by inne jako rzeki do morza przybiegały, tego u was nie masz. A czém z bratem moim Zygmuntem Augustem stał czas nie mały w gniewie, przecież zaczęło było przychodzić k temu, iż miało być rzeczą dobrą między nami. Tym czasem te dobre rzeczy nie skończyły się z bratem moim, bo go Bóg do chwały swojej zabrać raczył. Teraz za temi naszymi niezgodami pogańska moc podnosi się, a Chrześcijańska zniża się, i krew Chrześcijańska rozlewa się. Wasi PP. Polscy i Litewscy, będąc teraz bez króla, kiedy by oni chcieli mnie sobie wziąć za Pana, oni by sami obaczyli, jakiego by ze mnie mieli obrońcę i dobrego Pana. A w tém by moc pogańska nie podniosła się, ale zniżyła, i nie tylko pogańska, lecz ani żadna Chrześcijańska, ani żadne cesarstwo nie mogło by się nam przeciwieć, jeśliby to Pan Bóg dał, żeby te państwa ziemi naszej za jedne stały. Chociaż takich siła w ziemi naszej, którzy mówią, że ja srogi i zły, tedy to prawda, sam się nie chwale; ale pytaj mnie, na kogom ja zły? Kto do mnie zły, na tego ja też zły; ale kto do mnie dobry, ten łańcuch z siebie zerwę, a dobremu służyć dam.»

Tu stojąc przed nim sekretarz jego rzekł: «Carzu, Gospodynie posławny! Skarb twój nie tak jest chudy; jeżeli

товскіе Паны остались теперь безъ головы. А хотя въ К. Польскомъ и В. Кн. Литовскомъ головъ много, да такой, къ которой бы другія прибѣгали, какъ рѣки къ морю, у васъ нѣтъ. Правда, я съ братомъ моимъ, Жигимонтомъ Августомъ, немалое время былъ въ гнѣвѣ, однако стало было приходить уже къ тому, чтобы межъ насъ быть добродѣлю. Между тѣмъ это доброе дѣло съ братомъ моимъ не совершилось, ибо Богу угодно было призвать его ко своей славі. Нынѣ, за нашими несогласіями, Бусурманская сила возвышается, а Христіанская упадаетъ, и кровь Христіанская проливается. Ваши Польскіе и Литовскіе Паны, будучи теперь безъ Короля, если бы захотѣли взять меня себѣ Государемъ, сами бы увидѣли, какого бы имѣли во мнѣ защитника и хорошаго Государя. И тогда бы сила бусурманская не возвысилась бы, а унизилась; да не только бусурманская, но и никакая Христіанская, ни какое Царство не могло бы намъ противиться, если бы Господь Богъ далъ, чтобы Государства земли нашей составили одно цѣлое. Хотя въ нашей землѣ много такихъ, которые говорятъ, что я строгъ и золъ; — правда, самъ не хвастаю, — но спроси, для кого я золъ? Кто для меня золъ, для того и я золъ; но кто ко мнѣ добръ, — я эту цѣпь съ себя сорву, да доброду слугѣ отдамъ.»

Въ это время стоявшій при немъ Секретарь его, сказалъ: «Царь, Государь Православный! Казна твоя